NN 28/2019 (22.3.2019.), Pravilnik o vrstama alternativnih investicijskih fondova

HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

598

Na temelju odredbe članka 6. stavka 6., članka 15. stavka 4. i članka 218. stavka 8. Zakona o alternativnim investicijskim fondovima (»Narodne novine« broj 21/18, dalje: Zakon), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: Hanfa) na sjednici Upravnog vijeća održanoj 14. ožujka 2019. godine donijela je

PRAVILNIK

O VRSTAMA ALTERNATIVNIH INVESTICIJSKIH FONDOVA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuju:

1. vrste i obilježja alternativnih investicijskih fondova koje se mogu osnovati u Republici Hrvatskoj, uvjeti njihovog poslovanja, klase imovine u koje mogu ulagati, ograničenja ulaganja

2. uvjeti pod kojima je pojedine vrste alternativnih investicijskih fondova dopušteno nuditi malim ulagateljima

3. kriteriji za procjenu ispunjavanja uvjeta za kvalificirane ulagatelje i

4. posebna pravila koja se odnose na krovne fondove i njihove podfondove.

Značenje pojedinih pojmova

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju istovjetno značenje kao i pojmovi upotrijebljeni u Zakonu.

Članak 3.

(1) U Republici Hrvatskoj mogu se osnovati:

1. AIF-ovi s javnom ponudom,

2. AIF-ovi s privatnom ponudom.

(2) AIF-ovi iz stavka 1. ovog članka mogu se osnovati kao otvoreni ili zatvoreni AIF-ovi. Otvorenim AIF-om i zatvorenim AIF-om bez pravne osobnosti može upravljati samo vanjski upravitelj, dok zatvorenim AIF-om s pravnom osobnošću može upravljati vanjski ili unutarnji upravitelj.

Ulagatelji u AIF

Članak 4.

(1) Udjeli AIF-a s javnom ponudom mogu se nuditi malim ulagateljima i ulagateljima koji se u skladu sa zakonom koji uređuje tržište kapitala smatraju profesionalnim ulagateljima ili se na vlastiti zahtjev mogu tretirati kao profesionalni ulagatelji.

(2) Udjeli AIF-a s privatnom ponudom mogu se nuditi ulagateljima koji se u skladu sa zakonom koji uređuje tržište kapitala smatraju profesionalnim ulagateljima ili se na vlastiti zahtjev mogu tretirati kao profesionalni ulagatelji, te kvalificiranim ulagateljima.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, udjeli AIF-a rizičnog kapitala mogu se nuditi ulagateljima koji se u skladu sa zakonom koji uređuje tržište kapitala smatraju profesionalnim ulagateljima ili se na vlastiti zahtjev mogu tretirati kao profesionalni ulagatelji, te kvalificiranim ulagateljima u AIF rizičnog kapitala.

Kvalificirani ulagatelj

Članak 5.

(1) Kada je riječ o ulaganju u podfondove krovnog fonda, u smislu udovoljavanja uvjetu iz članka 4. točke 11. a) Zakona, o obvezi jednokratne uplate minimalno 400.000,00 kuna ili ekvivalentne vrijednosti u drugoj valuti, svaki podfond se smatra kao poseban AIF.

(2) Kvalificiranim ulagateljima smatraju se i relevantne osobe u odnosu na UAIF, ako su one ulagatelji u AIF kojim taj UAIF upravlja, te se na njih ne primjenjuju uvjeti propisani člankom 4. točkom 11. Zakona i odredba stavka 1. ovoga članka.

Procjena primjerenosti ispunjavanja uvjeta za kvalificirane ulagatelje

Članak 6.

(1) U svrhu procjene iz članka 4. točke 11 c) Zakona, UAIF je dužan napraviti procjenu primjerenosti koja obuhvaća sljedeće kriterije:

– usklađenost ciljeva i strategije ulaganja AIF-a i ulagačkih ciljeva ulagatelja,

– sposobnost podnošenja rizika koji proizlaze iz ulaganja u udjele AIF-a,

– znanje i iskustvo ulagatelja potrebno za razumijevanje rizika povezanih s ulaganjem u udjele AIF-a.

(2) U svrhu procjene iz stavka 1. ovoga članka, UAIF je dužan prikupiti podatke o ulagačkim ciljevima ulagatelja, njegovoj financijskoj situaciji te znanju i iskustvu na području ulaganja.

(3) Prikupljeni podaci o ulagačkim ciljevima ulagatelja moraju obuhvatiti podatke o planiranom trajanju ulaganja, spremnosti na preuzimanje rizika, profilu rizičnosti za ulagatelja i svrsi ulaganja.

(4) Prikupljeni podaci o financijskoj situaciji ulagatelja moraju obuhvatiti podatke o izvoru i visini redovitog prihoda ulagatelja i njegovoj imovini, uključujući podatke o likvidnim sredstvima, ulaganjima, nekretninama i redovitim financijskim obvezama.

(5) Prikupljeni podaci o znanju i iskustvu ulagatelja koji su potrebni za razumijevanje rizika povezanih s ulaganjem u udjele AIF-a moraju obuhvaćati sljedeće:

– vrste imovine, usluga i transakcija s kojima je ulagatelj upoznat,

– prirodu, volumen i učestalost transakcija ulagatelja s financijskim instrumentima te drugim oblicima imovine u koje je AIF-u dopušteno ulagati i razdoblje u kojem su one izvršene,

– zvanje i zanimanje ulagatelja.

(6) UAIF je dužan ulagatelju na jasan, nedvosmislen i razumljiv način dati podatke o bitnim karakteristikama AIF-a te vrstama i značaju svih rizika povezanih s ulaganjem u konkretan AIF, te od ulagatelja dobiti posebnu potpisanu potvrdu o njihovom razumijevanju i prihvaćanju.

(7) Koristeći podatke prikupljene na temelju stavaka 2. – 5. ovoga članka UAIF je dužan procijeniti je li ulaganje u udjele pojedinog AIF-a primjereno za ulagatelja te sastaviti izvještaj o primjerenosti koji je dužan dostaviti ulagatelju.

(8) Ne prikupi li UAIF podatke iz stavaka 2. – 5. ovoga članka potrebne za procjenu primjerenosti iz stavka 1. ovoga članka i potvrdu iz stavka 6. ovoga članka, ili na temelju izvršene procjene primjerenosti ocijeni da ulaganje u udjele pojedinog AIF-a za ulagatelja nije primjereno, ne smije sklopiti ugovor o ulaganju, o čemu će posebno upozoriti ulagatelja.

(9) Upozorenje iz stavka 8. ovoga članka UAIF može dati u standardiziranom obliku.

(10) UAIF ne smije poticati ulagatelja na uskraćivanje podataka potrebnih za procjenu primjerenosti.

(11) UAIF može podatke dobivene od ulagatelja smatrati vjerodostojnima, osim kada mu je poznato ili bi mu trebalo biti poznato da su podaci očito zastarjeli, netočni ili nepotpuni.

(12) UAIF je dužan ustrojiti i primjenjivati primjerene postupke i procedure koji osiguravaju točnost, potpunost, ažurnost i dokumentiranje prikupljenih podataka o ulagatelju.

Kvalificirani ulagatelj u AIF rizičnog kapitala

Članak 7.

(1) Kada je riječ o ulaganju u podfondove krovnog fonda, u smislu udovoljavanja uvjetu iz članka 4. točke 58. a) Zakona, o obvezi uplate ukupno minimalno 2.000.000,00 kuna ili ekvivalentne vrijednosti u drugoj valuti, svaki podfond se smatra kao poseban AIF.

(2) Kvalificiranim ulagateljima u AIF rizičnog kapitala smatraju se i relevantne osobe u odnosu na UAIF, ako su one ulagatelji u AIF kojim taj UAIF upravlja, te se na njih ne primjenjuju uvjeti propisani člankom 4. točkom 58. Zakona i odredbe stavka 1. ovog članka.

(3) Na procjenu primjerenosti ispunjavanja uvjeta za kvalificirane ulagatelje u AIF rizičnog kapitala iz članka 4. točke 58. c) Zakona na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 6. ovoga Pravilnika.

II. AIF S JAVNOM PONUDOM

Otvoreni AIF s javnom ponudom

Članak 8.

(1) Kada se udjeli otvorenog AIF-a nude javnom ponudom, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe zakona koji uređuje osnivanje i rad otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom i propisa donesenih na temelju tog zakona, a vezano uz izradu i objavu prospekta i pravila, dostavljanje prospekta i pravila ulagatelju, nuđenje udjela i oglašavanje, te izradu, objavu i dostavu svih informacija, izvještaja i podataka, koji se trebaju učiniti dostupnima ulagateljima.

(2) UAIF koji upravlja otvorenim AIF-om s javnom ponudom dužan je osigurati da se netovrijednost imovine po udjelu izračunava i objavljuje za svaki dan vrednovanja u kojem je obavljeno izdavanje ili otkup udjela, a najmanje jednom mjesečno.

(3) UAIF koji upravlja otvorenim AIF-om s javnom ponudom dužan je omogućiti izdavanje i otkup udjela najmanje jednom mjesečno.

(4) UAIF koji upravlja otvorenim AIF-om s javnom ponudom dužan je ulagatelju isplatiti iznos od otkupa udjela najkasnije u roku od 7 radnih dana od dana primitka valjanog zahtjeva za otkup.

(5) Kada se udjeli otvorenog AIF-a nude javnom ponudom, UAIF je dužan izraditi ključne podatke za ulagatelje na koje se na odgovarajući način primjenjuju odredbe zakona koji uređuje osnivanje i rad otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom.

Zatvoreni AIF s javnom ponudom

Članak 9.

(1) Javnom ponudom mogu se nuditi udjeli:

– zatvorenog AIF-a bez pravne osobnosti i

– zatvorenog AIF-a s pravnom osobnošću koji je osnovan u obliku dioničkog društva.

(2) Kada se javnom ponudom nude udjeli zatvorenog AIF-a s pravnom osobnošću koji je osnovan u obliku dioničkog društva, prospektom i pravilima AIF-a predviđena obveza uvrštenja dionica tog zatvorenog AIF-a s javnom ponudom na uređeno tržište, u smislu zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj i/ili državi članici ili drugo uređeno tržište u Republici Hrvatskoj i/ili državi članici koje redovito posluje, priznato je i otvoreno za javnost te zadovoljava uvjete za uređeno tržište iz zakona koji uređuje osnivanje i rad otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom i propisa donesenih na temelju tog zakona, u dijelu koji se odnosi na dozvoljena ulaganja.

(3) UAIF je dužan u roku od 30 dana od dana osnivanja zatvorenog AIF-a s javnom ponudom iz stavka 2. ovoga članka poduzeti sve potrebne mjere za uvrštenje dionica AIF-a na uređeno tržište ili drugo uređeno tržište, što obuhvaća podnošenje urednog zahtjeva za uvrštenje u skladu s pravilima uređenog tržišta, odnosno drugog uređenog tržišta.

(4) U prospektu i pravilima zatvorenog AIF-a s javnom ponudom UAIF je dužan definirati prava i obveze ulagatelja, UAIF-a i AIF-a u slučaju neispunjenja obveza iz stavka 3. ovoga članka.

Dozvoljena ulaganja otvorenog i zatvorenog AIF-a s javnom ponudom

Članak 10.

(1) UAIF koji upravlja AIF-om s javnom ponudom mora, uzimajući u obzir investicijsku strategiju i ciljeve AIF-a navedene u prospektu ili pravilima, osigurati odgovarajući stupanj diverzifikacije rizika ulaganja.

(2) Imovina AIF-a s javnom ponudom isključivo se može sastojati od:

1. prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata tržišta novca:

a) koji su uvršteni ili se njima trguje na uređenom tržištu u smislu zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj i/ili državi članici,

b) kojima se trguje na drugom uređenom tržištu u Republici Hrvatskoj i/ili državi članici, koje redovito posluje, priznato je i otvoreno za javnost,

c) koji su uvršteni u službenu kotaciju burze u trećoj državi ili kojima se trguje na drugom uređenom tržištu u trećoj državi koje redovito posluje, priznato je i otvoreno za javnost, pod uvjetom da je takvo ulaganje predviđeno prospektom AIF-a s javnom ponudom,

2. ostalih financijskih instrumenata koji su zakonom koji uređuje otvorene investicijske fondove s javnom ponudom i podzakonskim propisima donesenim na temelju tog zakona, a koji se odnose na dozvoljena ulaganja i ograničenja ulaganja UCITS fondova, određeni kao prenosivi vrijednosni papiri,

3. nedavno izdanih prenosivih vrijednosnih papira, pod sljedećim uvjetima:

a) uvjeti izdanja uključuju obvezu da će izdavatelj podnijeti zahtjev za uvrštenje u službenu kotaciju burze ili na drugo uređeno tržište koje redovito posluje, priznato je i otvoreno za javnost,

b) takvo ulaganje predviđeno je prospektom, i

c) uvrštenje će se izvršiti u roku od jedne godine od dana izdanja. U protivnom će se prenosivi vrijednosni papiri smatrati neuvrštenima,

4. udjela u sljedećim subjektima za zajednička ulaganja:

a) UCITS fondovima koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici te udjela drugih otvorenih investicijskih fondova koji zadovoljavaju uvjete iz članka 4. stavka 1. točke 2. podtočaka a) i b) Zakona o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom (»Narodne novine«, broj 44/16) koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili u trećoj državi, pod sljedećim uvjetima:

– takvi drugi investicijski fondovi dobili su odobrenje za rad od strane Hanfe, odnosno nadležnog tijela države članice ili nadležnog tijela treće države s kojima je osigurana suradnja s Hanfom, a koji podliježu nadzoru za koji Hanfa smatra da je istovjetan onome propisanom Zakonom,

– razina zaštite za imatelje udjela drugih investicijskih fondova istovjetna je s onom koja je propisana za imatelje udjela UCITS fondova, te su, posebice, propisi za odvojenost imovine, zaduživanje, davanje zajmova i prodaju prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca bez pokrića istovjetni zahtjevima propisanima zakonom koji uređuje osnivanje i poslovanje otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom,

– o poslovanju drugih investicijskih fondova izvještava se u polugodišnjim i revidiranim godišnjim izvještajima kako bi se omogućila procjena imovine i obveza, dobiti i poslovanja tijekom izvještajnog razdoblja, i

– prospektom UCITS fonda ili drugog investicijskog fonda čiji se udjeli ili dionice namjeravaju stjecati predviđeno je da ukupno najviše 10% njegove neto imovine može biti uloženo u udjele ili dionice drugog UCITS fonda ili drugih investicijskih fondova,

b) AIF-ovima s javnom ponudom koji su dobili odobrenje za rad odnosno odobrenje za nuđenje malim ulagateljima od strane Hanfe,

c) AIF-ovima s javnom ponudom koji su odobrenje za rad odnosno odobrenje za nuđenje malim ulagateljima dobili od strane nadležnog tijela države članice ili treće države s kojima je osigurana suradnja s Hanfom, a koji podliježu nadzoru za koji Hanfa smatra da je istovjetan onome propisanom Zakonom, te čije su ovlasti vezane za ulaganja i zaduživanje jednake ili više ograničavajuće od dozvoljenih ulaganja i ograničenja ulaganja iz članaka 10. do 16. ovoga Pravilnika, pod sljedećim uvjetima:

– razina zaštite za imatelje udjela takvih AIF-ova minimalno je istovjetna onoj koja je propisana za imatelje udjela AIF-ova iz podtočke b) ove točke, e su, posebice, propisi za odvojenost imovine, zaduživanje i davanje zajmova istovjetni zahtjevima propisanima Zakonom i ovim Pravilnikom,

– o poslovanju takvih AIF-ova izvještava se u polugodišnjim i revidiranim godišnjim izvještajima kako bi se omogućila procjena imovine i obveza, dobiti i poslovanja tijekom izvještajnog razdoblja i

– pravilima ili drugim odgovarajućim dokumentom AIF-a čiji se udjeli namjeravaju stjecati predviđeno je da ukupno najviše 15% njegove neto imovine može biti uloženo u udjele ili dionice drugih subjekata za zajednička ulaganja,

d) drugim subjektima za zajednička ulaganja koji nisu navedeni u podtočkama a) – c) ove točke,

5. depozita kod kreditnih institucija koji su povratni na zahtjev te koji dospijevaju za najviše 12 mjeseci, pod uvjetom da kreditna institucija ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili, ako kreditna institucija ima registrirano sjedište u trećoj državi, pod uvjetom da podliježe nadzoru za koji Hanfa smatra da je istovjetan onome propisanim pravom Europske unije,

6. financijskih izvedenica kojima se trguje na uređenim tržištima iz točke 1. ovoga stavka ili financijskih izvedenica kojima se trguje izvan uređenih tržišta iz točke 1. ovoga stavka (OTC izvedenice) pod sljedećim uvjetima:

a) temeljna imovina izvedenice sastoji se od financijskih instrumenata obuhvaćenih točkama 1. – 8. ovoga stavka, financijskih indeksa, kamatnih stopa, deviznih tečajeva ili valuta, u koje AIF može ulagati u skladu sa svojim investicijskim ciljevima navedenim u prospektu AIF-a,

b) druge ugovorne strane u transakcijama s OTC izvedenicama su institucije koje podliježu bonitetnom nadzoru, te pripadaju kategorijama koje može propisati Hanfa,

c) OTC izvedenice podliježu svakodnevnom pouzdanom i provjerljivom vrednovanju te ih je u svakom trenutku moguće prodati, likvidirati ili zatvoriti prijebojnom transakcijom po njihovoj fer vrijednosti na zahtjev AIF-a,

d) da se u navedene instrumente ulaže isključivo u svrhu zaštite imovine AIF-a ili sa svrhom postizanja ciljeva ulaganja i

e) prospektom AIF-a predviđeno je ulaganje u takve instrumente i prikazan utjecaj takvih instrumenata na rizičnost AIF-a,

7. instrumenata tržišta novca kojima se ne trguje na uređenim tržištima iz točke 1. ovoga stavka, a čije je izdanje ili izdavatelj reguliran u svrhu zaštite ulagatelja i štednih uloga, na način da:

a) izdala ih je ili za njih jamči Republika Hrvatska, jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili središnja banka Republike Hrvatske, jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili središnja banka druge države članice, Europska središnja banka, Europska unija ili Europska investicijska banka, treća država ili, u slučaju federalne države, jedna od članica koje čine federaciju, ili javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica,

b) izdalo ih je društvo čijim se vrijednosnim papirima trguje na uređenim tržištima iz točke 1. ovoga stavka,

c) izdao ih je ili za njih jamči subjekt koji podliježe bonitetnom nadzoru nadležnog tijela države članice u skladu s kriterijima definiranim pravom Europske unije ili subjekt koji podliježe ili udovoljava pravilima nadzora koja su prema mišljenju Hanfe barem jednako stroga kao ona propisana pravom Europske unije, ili

d) izdala ih je druga osoba svrstana u kategorije koje može propisati Hanfa, pod uvjetom da ulaganja u takve instrumente podliježu zaštiti ulagatelja jednakoj onoj propisanoj podtočkama a), b) ili c) ove točke, e pod uvjetom da je izdavatelj društvo čiji kapital i rezerve iznose najmanje 80 milijuna kuna i koje sastavlja i objavljuje svoje godišnje financijske izvještaje u skladu s propisima kojima se uređuje računovodstvo poduzetnika i primjena standarda financijskog izvještavanja, da je izdavatelj subjekt koji se, unutar grupe društava koja obuhvaća jednu ili nekoliko društava čije su dionice uvrštene na neko od uređenih tržišta, bavi financiranjem e grupe, ili da je izdavatelj subjekt čiji je predmet poslovanja financiranje posebnih subjekata za sekuritizaciju koja koriste bankovne kreditne linije,

8. roba kojima se trguje na robnim burzama,

9. ostalih prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca koji nisu navedeni u točkama 1., 2., 3. i 7. ovoga stavka,

10. nekretnina iz članka 23. stavka 1. točke a) ovoga Pravilnika:

a) koje se nalaze na geografskim područjima naznačenim u prospektu i/ili pravilima AIF-a,

b) za koje je UAIF od strane vanjskog procjenitelja iz članka 153. Zakona zaprimio izvještaj koji sadrži procjenu vrijednosti nekretnine, u roku od 15 dana od dana izrade istoga, a koji sadržava eventualnu opterećenost hipotekama i izjavu da bi nekretnina na zahtjev UAIF-a mogla u primjereno kratkom roku biti otuđena po procijenjenoj vrijednosti,

c) koje moraju biti stečene ili čije stjecanje mora biti ugovoreno u roku od 6 mjeseci od dana zaprimanja izvještaja iz podtočke b) ove točke i po cijeni ne većoj od 105% procijenjene vrijednosti, ukoliko upravitelju nisu poznate okolnosti koje upućuju da izvještaj iz podtočke b) ove točke više nije primjenjiv,

d) koje se mogu steći izravno ili posredstvom jednog ili više društava posebne namjene čiji je imatelj u cijelosti AIF (osim ako propisi države članice ili treće države ne predviđaju da imatelj određenog postotka udjela bude subjekt iz države članice ili treće države) i čija je jedina svrha ostvarivanje prava vlasništva nad nekretninom za račun AIF-a. Takvo ulaganje se u smislu ovoga Pravilnika smatra izravnim ulaganjem u nekretnine. Društvo posebne namjene obavlja stjecanje, otuđivanje i upravljanje nekretninom za račun AIF-a u skladu s investicijskom strategijom i ciljevima AIF-a. Kada je primjenjivo, društvo posebne namjene treba imati istog revizora i sastavljati financijske izvještaje za ista izvještajna razdoblja na isti izvještajni datum kao i AIF. Financijski izvještaji društva posebne namjene moraju se konsolidirati s financijskim izvještajima AIF-a.

(3) Ako je imovina AIF-a uložena u nekretnine iz stavka 2. točke 10. ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuje odredba članka 13. stavka 4. ovoga Pravilnika.

(4) Na imovinu iz stavka 2. točaka 1., 2., 3., 6. i 7. ovoga članka se na odgovarajući način primjenjuju odredbe zakona koji uređuje osnivanje i poslovanje otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom i propisa donesenih na temelju tog zakona, u dijelu koji se odnosi na dozvoljena ulaganja i utvrđivanje vrijednosti imovine i cijene udjela fonda.

(5) Ulaganje u udjele drugih investicijskih fondova kojima upravlja isti UAIF mora biti predviđeno prospektom AIF-a s javnom ponudom.

(6) Imovina AIF-ova može se držati u novcu na računu.

Članak 11.

(1) UAIF je dužan osigurati da ukupna izloženost AIF-a s javnom ponudom prema financijskim izvedenicama ni u kojem slučaju ne smije biti veća od 110% neto vrijednosti imovine tog AIF-a. Izloženost se izračunava uzimajući u obzir trenutačnu vrijednost temeljne imovine, rizik druge ugovorne strane, buduća tržišna kretanja i raspoloživo vrijeme za likvidaciju pozicija.